

Ébert Tibor

Hommage à Hubay Miklós

avagy firenzei intermezzo (1981)

Firenze csodálatos.

Odaülnek mellém a padra: Donatello, Michelangelo, Ghiberti, Boltraffio, Masaccio, Fra Angelico, aki nem fér el, leül a földre, jönnek a többiek: Botticelli, Dante, Giotto, Veronese, Ghirlandaió... beszélgetünk, elkísérnek a városba, az Arno partjára. Benvenuto Cellini nótára gyűjt, előveszi lilimos címeres kulacsát, nagyot húz belőle, odaadja a többieknek, nekem; Firenze az övék, Firenze csodálatos, csodálatosnál csodálatosabb. Telnek az órák, az Inferno síkátorában az Uffizi mögött libasorban megyünk, oly szűk a hely. Furcsa menet, bebolyongjuk a várost. Aztán egyszerre hirtelen eltűnnek mellőlem. Magam maradok... a csodáikkal, melyeket itt hagytak: a *Pietà*val, a *Perszeusszal*, az *Angyali üdvözlettel*, a *Vénusz születésével*, szobrok, festmények, épületek, tornyok... és valahonnan San Lorenzo felől megszólal Rossini zenéje...

Firenze a legcsodálatosabb.

De találkám van Hubay Miklóssal a Signoria előtti téren. Leülünk egy preszóba. Ő is narancslevet iszik, hörpölgelve, én is. Persze nem Pestről beszélgetünk, nem az Írószövetségről, a magyar irodalomról. Magyaráz Firenzéről, ahol már tizenkét éve él, tanít az egyetemen. Mondja, menjek át az Arno túlsó partjára, oda, ahol a legszebb Masacciók találhatók, a skurcokkal, a rövidülésekkel. Arrafelé ritkábban járnak a turisták, ott nem látni angolokat pöllerben és esernyővel a negyvenfokos hőségben, de van itt egy angol temető, dúsgazdag britek idejárnak meghalni. Meghív vacsorára. Az állomásról indul a piros busz fel a hegyre. Mert Fiesolében lakik. Boccaccio ott írta a pestis idején a *Dekameront*. És csak amikor már elmúlt a járvány, akkor jött le a hegyről. Aznap éjjel Euripidész-bemutató lesz az amfiteátrumban.

Ültünk a vastag falak árnyékában, amolyan hamisítatlan latin környezetben. A kánikula csak bekukucsált oda. A rómaiak jól ismerték a kibírhatatlan párás meleg ellen a védekezést, építkezési és kertkultúrában, a bokrok, a fák elhelyezésében, felmenekültek a házak tetejére, a teraszra. Vártuk a vacsorát. Töltött paprikával akartak kedveskedni nekünk. Szerencsénkre, nagy szerencsénkre azonban nem volt gáz. Így hát elmaradt a meleg diner, helyette szendvicsekkel kínáltak. A gázhiány megmentett bennünket egy fertőzéstől, amelynek komoly következményei lehettek volna. Esetleg hospitalizáció... a romlott darált hústól vendéglátóim megbetegedtek – ez utóbb, már Pesten derült ki.

De Firenze csodálatos, a legcsodálatosabb.

Nem néztük meg az Euripidészt. Így is elég későn jöttünk le az utolsó buszjáráttal a hegyről. Igen, igen, Firenze a legeslegcsodálatosabb az éjszaka varázslatában, ahogy ereszkedtünk a dombokról. Egy részeg amerikai nő néhány imbolygó mozdulat után nekem dőlt, kidülledt szemmel, one, two, three, számolt, és lehányt. Alkoholos gyomortartalma szerteáradt. Akkor már nem

számolt, csak bámult merev nézéssel és felém kapaszkodott. Valami olyasmit suttogott, hogy tetszenek és kellenek neki az olasz fiúk, azért jött ide Firenzébe. Behunyta szemét, elaludt volna a combomon.

De Firenze csodálatos, a legcsodálatosabb.

P. S.: Másnap indult a vonatom. Zuhogott az eső. Sirattam Firenzét. Barátaim, akik megmutatták a várost, talán integettek. Firenzénél nincs csodálatosabb. És a vonat robogott az Appennineken észak felé hazámba.

Radnai István

Nekrológ

Hubay Miklós halálára

nem így képzeltem el az aggot
kék szeméből kifelé világított
az értelem a homályt kanalizta
befelé ahol az agy kerekei óramű
pontossággal jártak

olvastam figyelmesen hallgatott
hangosan olvastam nehogy az utcazaj

ha mesélni kezdett végtelen estébe
furakodott a délután

★

ki mondta hogy nincs többé